

ISSA breidt verbeteren van het sociale welzijn steeds verder uit

Het ontwikkelen, uitbreiden en verbeteren van de sociale verzekering over de gehele wereld. De International Social Security Association (ISSA) in Genève staat er voor. En dat op een succesvolle manier,

gezien het groot aantal leden, de druk bezochte vergaderingen en de wereldwijd verspreide publikaties en onderzoeksresultaten.

Onlangs kwam de Algemene Ledenvergadering van de ISSA bijeen om studies voor de komende periode vast te stellen. Aanleiding voor een blik achter de schermen in Zwitserland.

We schrijven mei 1927. Op de agenda van de tiende Internationale Arbeidsconferentie van de Internationale Labour Office (ILO) in Genève staat de vraag vermeld of het noodzakelijk is de ziekteverzekering voor werknemers internationaal te regelen. Vertegenwoordigers van uitkeringsinstanties en sociale verzekeringsfondsen in Europa hadden het plan opgevat een internationale organisatie in het leven te roepen, met als doel de nationale pogingen ter verbetering en uitbreiding van ziekteverzekering te coördineren door middel van uitwisseling van informatie. Dit plan sloeg enorm aan. Afgevaardigden van negen Europese landen maakten haast met de zaak. Een comité werd in het leven geroepen die alle uitkeringsinstanties en sociale verzekeringsfondsen in Europa uitnodigden op 4 en 5 oktober in Brussel bijeen te komen ter bespreking van een concept-beginselverklaring. De vergadering werd bezocht door zeventien organisaties, goed voor ongeveer twintig miljoen verzekerden, die het concept-beginselverklaring unaniem aanvaardden. Tijdens de eerste vergaderdag, vijf maanden na de Internationale Arbeidsconferentie, was de ISSA een feit. Sinds 1929 is de ISSA over de Europese grenzen heen gegroeid. Met name na WO II nam het aantal leden buiten de Europese grenzen gestaag toe. Met de komst van leden uit de Verenigde Staten en de Sovjet Unie in het midden van de jaren vijftig, prikte de ISSA zichzelf het predikaat wereldwijd op. Van het begin af aan is de ISSA nauw verbonden met de ILO, ofschoon beide instanties volledig zelfstandig opereren, werken ze wel aanvullend. Het algemene secretariaat van de ISSA is ondergebracht in het kolossale

Het ILO-gebouw even buiten Genève. Het Algemeen Secretariaat van de ISSA is ondergebracht in een hoek op de negende verdieping. Foto: ILO

pand van de ILO even buiten Genève, samen organiseren ze iedere drie jaar het Wereldcongres (van 6 tot 11 mei 1990 in Hamburg) en de ILO verleent een kleine subsidie aan de ISSA.

Technisch

Voorlichter Raymond Poirrier zegt het met enige trots. 'De ISSA kent geen politieke problemen. We hebben Arabische leden, Israëliërs, Russische en Amerikaanse, maar dat heeft nooit geleid tot conflicten. De ISSA is een "technische" organisatie, vrij van welke ideologie dan ook.' De 315 leden van de ISSA uit ruim 130 landen leggen elkaar politiek

gezien inderdaad geen strobreed in de weg. Het verbeteren en uitbreiden van de sociale verzekering staat voorop.

Uitbreiding en verbetering vindt plaats via het uitwisselen van informatie, kennis en ervaring, via internationale vergaderingen en studies op het gebied van de sociale verzekering en via trainingscursussen. Deze activiteiten zijn opgedeeld in drie werkvelden; een technisch, een regionaal en een onderzoeks- en documentatieveld.

De technische activiteiten, ook wel administratieve activiteiten, vallen onder de verantwoordelijkheid van de ►

Permanente Technische Commissies. Deze commissies, waarin deskundigen vanuit de hele wereld zitting hebben, bestuderen op internationaal niveau de specifieke problemen van de verschillende takken binnen de sociale verzekering. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan de gezondheidszorg en ziekteverzekering, de AOW en WAO, de verzekering tegen bedrijfsongevallen en beroepsziekten, de WW en rond het besteedbaar inkomen. Voor de regionale activiteiten zijn drie kantoren ingericht in Buenos Aires (Zuid-Amerika), Lomé (Afrika) en New Delhi (Azië en Oceanië). Dit om de ont-

Organisatiestructuur van de ISSA

Het hoogste beleidsorgaan binnen de ISSA is de Algemene Ledenvergadering die eens in de drie jaar bijeen komt ter beoordeling van alle werkzaamheden van de ISSA. De Algemene Ledenvergadering wordt in haar werk bijgestaan door de Council (college), die zorg draagt voor het nakomen van de instructies van de Algemene Ledenvergadering. Het Bureau van de ISSA is uiteindelijk verantwoordelijk voor het uitvoeren van beslissingen genomen door de Algemene Ledenvergadering en de Council en voor de coördinatie van alle ISSA-activiteiten. Het Bureau vormt het dagelijks bestuur.

wikkelingslanden te helpen bij het geleidelijk opzetten of verbeteren van een sociaal verzekeringsstelsel. Binnen deze regio's worden onder andere rondetafelconferenties georganiseerd en cursussen gegeven voor het midden en hoger kader van sociale verzekeringsorganisaties. De onderzoeks- en documentatie-activiteiten ten slotte zijn gericht op het analyseren van ontwikkelingen en trends binnen het veld van de sociale verzekering. Verder wordt geanticipeerd op toekomstige problemen. Al dit werk wordt verricht door een internationaal netwerk van correspondenten. Zij schrijven rapporten en studies die, na gecontroleerd te zijn door de ISSA op wetenschappelijke kwaliteiten en uniformiteit, worden vertaald en uitgegeven.

Stem

Het lidmaatschap van de ISSA is niet voor iedereen weggelegd. Poirrier: 'De ISSA kent geassocieerde en geaffi-

lieerde leden. De geaffilieerde leden zijn verzekeringsbanken en -raden, pensioenfonds, bedrijfsverenigingen en ziekenfondsraden. Voor Nederland zijn dat het ABP, het GAK, de Federatie van Bedrijfsverenigingen, de Sociale Verzekeringsraad, de Sociale Verzekeringsbank, de Ziekenfondsraden, de PGGM en de Vereniging van Bedrijfspensioenfonds. Geaffilieerde leden hebben inspraak en stemrecht, dit in tegenstelling tot de geassocieerde leden. Deze leden zijn wel geïnteresseerd in sociale verzekeringen, maar hebben geen uitvoeringstaak. Nederland telt slechts twee geassocieerde leden, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het NIA.'

Bij de ISSA worden de leden direct bij de keuze van de te ondernemen activiteiten betrokken. Dit is met name het geval van studie-onderwerpen in de Technische Commissie, waarvoor alle leden vooraf geconsulteerd worden. Een stroom van nieuwsbulletins, studie-overzichten en aankondigingen voor vergaderingen en bijeenkomsten vallen regelmatig bij de leden in de postbus. De lidorganisaties moeten dan natuurlijk wel de informatie die ze ontvangen naar hun eigen nationale situatie vertalen. Zo niet dan wordt er niet uitgehaald wat erin zit. Een beetje zelfwerkzaamheid dus. Dit punt heeft al eens tot irritaties geleid bij een aantal leden, maar Poirrier stelt met zekerheid dat nog geen enkel lid de ISSA heeft verlaten wegens ontevredenheid over deze gang van zaken. Leden van de ISSA betalen lidmaatschapsgeld dat is gebaseerd op het totaal aantal (nationaal) verzekerden en het type van sociale verzekering. Daarbij hanteert de ISSA een maximum- en minimumbedrag. In totaal werkt de ISSA met een budget van zes miljard Zwitserse franken, dat naast lidmaatschapsbijdragen bijeen wordt vergaard door opdrachten en verkoop van studies en rapporten. 'Stel een land heeft twaalf aangesloten organisaties en hun gezamenlijke contributie overschrijdt het maximum bedrag, dan volgt een reductie', aldus Poirrier. 'Nederland haalt dat maximum niet, landen als Frankrijk, de Verenigde Staten, Duitsland en de Sovjet Unie weer wel. Daarnaast wordt van de leden zo nu en dan extra contributie gevraagd voor speciale activiteiten.' Volgens Poirrier blijft het ledenaantal vrijwel constant hangen tussen de 310 en 320. Opzeggingen zijn er niet of nauwelijks. Die leden die van de ISSA-lijsten verdwijnen, verdwijnen meestal om financiële redenen. Met name instellingen uit de niet-geïndus-

trialiseerde landen blijken de lidmaatschapsgelden niet te kunnen voldoen, simpelweg omdat er geen geld is, of omdat ze niet kunnen betalen in harde valuta. Tegen deze leden neemt de ISSA een vrij coulante houding aan. Maar na een paar jaar wachten op contributie volgt toch een roeyment.

Vreemde eend

Van de tien Permanente Commissies van de ISSA binnen het raamwerk van de Technische activiteiten, vallen twee commissies onder de noemer veiligheid en gezondheid; de Commissie voor de Bedrijfsongevallen- en Beroepsziektenverzekering en de Commissie voor de Ongevallenpreventie. De twee commissies houden zich bezig met studies naar ontwikkelingen rond beroepsziekten, met de financiële gevolgen van de ongevallenpreventie op de ongevallenverzekering en met invloed van beroepsveiligheid op preventie in de privésfeer. Verder schenken ze aandacht aan de manier waarop de media omgaan met ongevallenbescher- ming.

'De Commissie voor de Ongevallenpreventie is een "vreemde" eend in de bijt', legt Dick Meertens, binnen de ISSA verantwoordelijk voor de ongevallenverzekerings- en ongevallenpreventieprogramma's, uit. 'Ongevallenverzekering is min of meer gelijkvormig voor alle bedrijfstakken, ongevallenpreventie is dat niet. Dat heeft direct met techniek te maken, met specifieke arbeidsomstandigheden. Daarom is bij de oprichting van de commissie besloten een differentiatie toe te passen. Na enig experimenteren en reorganiseren zijn negen internationale secties en een werkgroep in het leven geroepen die elk een specialisatie (mijnbouw, landbouw, bouw, chemie, elektra, informatie, onderzoek, machinebouw, ijzer en staalindustrie en persoonlijke beschermingsmiddelen) voor hun rekening nemen. Zeven secties zijn bedrijfstakgericht, twee secties gaan horizontaal over alle bedrijfstakken heen.'

Een van de secties die over alle bedrijfstakken heen gaat is de informatiesectie. Doel van deze sectie is een brug te slaan tussen de professionals op communicatiegebied en de veiligheidskundigen.

Aangezien de secretariaten van de secties en de werkgroep zijn ondergebracht bij diverse (Europese) leden van de ISSA (zie kader), bestaat de kans dat men van het ISSA-spoor afwijkt en een eigen weg gaat volgen. Om te zorgen dat het beleid in de autonome secties past binnen het,

ISSA-preventiebeleid, zijn zogenaamde 'standing orders' opgesteld waarin is aangegeven wat de doelstelling, de doelgroep, de actiemiddelen en de structuur van iedere sectie is. Iedere sectie heeft een eigen bestuur, een voorzitter, twee vice-voorzitters en een secretaris-generaal. Voorzitter en secretaris-generaal zijn meestal afkomstig van hetzelfde instituut, het bestuur daarentegen is internationaal samengesteld om het internationale denken binnen de groep te waarborgen. Meertens: 'Er is een soort beleidsadviesgroep in het leven geroepen waarin de secretarissen-generaal en

studie verricht.' Door de secties onder te brengen bij diverse leden wordt er 'waanzinnig snel en efficiënt' werk geleverd. Op het moment zijn als resultaat van het werk in zo'n 25 internationale werkgroepen van de secties, niet minder dan 100 verschillende technische publikaties over wijd uiteenlopende onderwerpen verkrijgbaar. Voor de komende drie jaar zijn er 30 in voorbereiding. In Genève ziet men alleen halve en eindresultaten. Aan Meertens 'slechts' de taak, naast zijn dagelijks werk, alle activiteiten van de secties te coördineren.

quenties zal hebben op internationaal niveau, ook buiten de EG. Voor de Commissie voor de Ongevallenpreventie is nu ok de fase aangebroken om ook verkeers- en privéveiligheid bij de preventie-activiteiten te betrekken.

'Waarom? Omdat we op technisch gebied in de geïndustrialiseerde landen redelijk goed ontwikkeld en redelijk foutvrij zijn. Ook op het gebied van wetgeving zijn we redelijk goed gedocumenteerd. Hier en daar hoor je zelfs dat er te veel wet- en regelgeving is', verklaart Meertens. 'Dus technisch en wettelijk zit het allemaal wel goed. De zwakke schakel in dit geheel is echter de mens. Het is de mens die fouten introduceert in een op zich goed functionerend geheel. Als het gedrag in het spel is betekent dat, dat je rekening moet houden met allerlei gedragsbeïnvloedende factoren. Als je iets aan het gedrag wil veranderen ten behoeve van de werksituatie, dan kan dat alleen maar als ook het gedrag in het verkeer en de privé sfeer verandert. Het gedrag is ingebakken in iemands karakter. Je kan niet zeggen op het werk moet je je zus gedragen en op weg naar huis zo en thuis vervolgens wéér anders.'

Er later op terugkomend: 'Organisaties die zich bezighouden met verkeers- en privéveiligheid kunnen hun doelgroepen alleen via de massamedia bereiken, daarna houdt het op. Het aardige aan de sociale verzekeringsoptiek, en dus aan de ISSA, is, dat alle mensen in de geïndustrialiseerde landen onder een sociale verzekeringswetgeving vallen. Door organisaties die zich met ongevallenpreventie bezighouden te koppelen met die voor de privéveiligheid heeft men een veel groter bereik. Maar de verzekeringsinstanties hebben genoemde organisaties even hard nodig om te voorkomen dat hun boodschap, gedragsbeïnvloeding op het werk, niet in tegenspraak is met de verkeers- en privéveiligheid. Anderzijds is het ook zo dat alle sociale verzekeringen, of het om de ouderdagsvoorziening of ziektekosten gaat, zich in de toekomst met preventie actief zullen moeten bezighouden. Dit is namelijk de enige mogelijkheid om de kosten van de uitkeringen en herintreding verder te beperken. Deze filosofie is de laatste vier jaar doorgedrongen binnen de Commissie voor de Ongevallenpreventie en sluit volgens mij helemaal aan bij de hoofddoelstelling van de ISSA, namelijk het verbeteren van het sociale welzijn van de mens.'

Monique van Blijswijk

Inlichtingen over de werkzaamheden van de tien internationale secties en de werkgroep persoonlijke beschermingsmiddelen worden niet gegeven via het Algemeen Secretariaat van de ISSA in Genève, maar via onderstaande adressen:

1. ISSA International Section for Information
Arbetsarkyddsnämnden
Sveavägen 21
Box 3208
S-103 64 Stockholm
Sweden
2. ISSA International Section for Research
Institut National de Recherche et de Sécurité (INRS)
30, rue Olivier-Noyer
F-75680 Paris-Cedex 14
France
3. ISSA International Section for Agriculture
Bundesverband der landwirtschaftlichen Berufsgenossenschaften
Weissensteinstraße 72
D-3500 Kassel Wilhelmshöhe
Federal Republic of Germany
4. ISSA International Section for the Chemical Industry
Berufsgenossenschaft der chemischen Industrie
Gaisbergstraße 11
D-6900 Heidelberg
Federal Republic of Germany
5. ISSA International Section for the Construction Industry
Organisme professionnel de prévention du bâtiment et des travaux publics (OPPBTP)
Tour Amboise
204, Rond-Point du Pont-de-Sèvres
F-92516 Boulogne-Billancourt
France

6. ISSA International Section for Electricity
Berufsgenossenschaft der Feinmechanik und Elektrotechnik
Gustav Heinemann Ufer 130
D-5000 Cologne 51
Federal Republic of Germany
7. ISSA International Section for the Iron and Metalmanufacturing Industry
Allgemeine Unfallversicherungsanstalt
Adalbert-Stifter-Straße 65
A-1200 Vienna
Austria
8. ISSA International Section for the Mining Industry
OKD - Rozvoj a projektování
Ostrava-Karviná Coal Mines - Development and Projecting
Havlíckovo náměstí 38
CS-730 16 Ostrava 1
Czechoslovakia
9. ISSA International Section for Machine Safety
Berufsgenossenschaft Nahrungsmittel und Gaststätten
Dynamostrasse 7-9
D-6800 Mannheim 1
Federal Republic of Germany
10. ISSA Working Group on Personal Protective Equipment
Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo
Torrelaguna 73
E-Madrid 27
Spain

de voorzitters van de secties samen met een medewerker van het Algemeen Secretariaat zitting hebben. Deze groep komt eenmaal per jaar bijeen om enerzijds de coördinatie tussen de secties, en anderzijds de beleidsvoorbereiding voor de Permanente Commissie voor de Ongevallenpreventie te bespreken. Dat laatste omdat de Commissie overkoepelende

Zwakke schakel

Ook voor de Commissie voor de Ongevallenpreventie blijkt de tijd niet stil te staan. Met 1992 ('Wij hebben vijf secties die directe relaties met de EG hebben') in het zicht, wordt binnen de commissies hard gewerkt om de EG-beleidslijnen nauwlettend te volgen, omdat de invloed daarvan vergaande conse-